

Pekka Aula

Pääsihteerin tervehdys

TIETEEN ARVO yhteiskunnalle tunnustetaan laajalti. Tiede on nauttinut Suomessa suuren yleisön ja viime aikoihin asti myös muiden yhteiskunnallisten toimijoiden luottamusta. Tiede kohtaa myös vakavia uhkia ja luottamus tieteeseen on monissa maissa laskussa. Tieteen tulokset ja vaikutukset on asetettu kyseenalaisiksi. Eettiset laiminlyönnit, skandaalit ja negatiivinen mediamyllytys ravisuttavat tieteen mainetta. Tieteellinen totuus rinnastuu karismaattisten kokemusasiantuntijoiden mielipiteisiin. Valeutisten valta ja totuuden jälkeisen ajan pyörteet kyseenalaistavat tieteen legitimitetin. Rankimmat tiedeskeptikot ovat julistaneet sodan tiedettä vastaan.

Vasta-aaltona on Suomessakin nähty tiedeviestinnän nousu tieteentekijöiden ja laajemminkin yhteiskunnan agendalle. Tie-

deviestinnän tarkoituksena on tehdä tiede ja tieteen tulokset ymmärrettäväksi myös tutkijayhteisön ulkopuolelle. Tiedeviestinnän nähdään lisäävän tieteen vaikuttavuutta, minkä odotetaan edistävän tieteen tekemisen hyväksyntää ja myös rahoitusta. Joskus nähdään, että tiedeviestinnällä saavutettu julkisuus on tieteen vaikuttavuutta an sich. Tutkijoita avittamaan on laadittu tiedeviestinnän oppaita, suosituksia ja koulutuksia. Tiedeviestintää voi myös opiskella ainakin kahdessa yliopistossa. Useat tieteen rahoittajat edellyttävät hakemuksilta viestintä- ja vuorovaikutussuunnitelmia. Tämä on avannut mahdollisuuksia myös tiedeviestinnän konsulteille, jotka aktiivisesti osallistuvatkin keskusteluun tieteen vaikuttavuudesta ja määrittävät innokkaasti, mitä tutkijoiden tulisi tehdä sekä viestinnässä että tieteessä.

Professori Pekka Aula aloitti Suomalaisen Tiedeakatemian pääsihteerinä 1.1.2016.

Professori Aula on Tiedeakatemian ensimmäinen täysipäiväinen pääsihteer.

On erinomaista, että tiede puhuttaa ja tutkijat yhtäältä haluavat ja toisaalta osaavat kertoa tutkimuksistaan myös tiedeyhteisön ulkopuolelle. Tiede on lähtökohtaisesti julkista ja sellaisena se tuleekin pitää. Kannatettavaa on myös tutkijoiden heittäytyminen vuorovaikutukseen median ja suuren yleisön kanssa. Viestintää on vaikea tehdä hyvin ja siksi on hyvä, että siihen saa neuvoa ja koulutusta. Tiedeviestintä voi parhaimmillaan olla osa päätösten valmistelijoille ja tekijöille tehtävää tutkittuun tietoon pohjautuvaa neuvonantoa.

On kuitenkin hyvä olla tarkkana tiedeviestinnän odottamattomille seurauksille. Julkisuustaidot eivät saa alkaa erottelemaan hyvää tutkijaa huonosta. Taitava julkisuuspyöritys ei ole hyvän tutkijan välttämätön edellytys. Julkisuuksessa loistavia tähtitutkijoita tarvitaan, mutta sosiaalisen median aikakaudella-kin huippututkimusta tehdään edelleen myös valokeilojen tavoittamattomissa.

Suorastaan haitalliseksi julkisuushakui-
nen tiedeviestintä menee, jos julkisuus
alkaa määrittää, mitä aiheita pidetään
tutkimisen ja rahoittamisen arvoisina.
Äärimmillään kehitys vie siihen, että ra-
hoitettavaksi päätyvät ne hankkeet, jot-
ka osataan *brändätä* ja ne tutkijat, jotka
osaavat *spinnata*.

Tieteen ei aina pidä olla *cool* ollakseen
yhteiskunnallisesti merkittävää eikä tutki-
jan tarvitse pyörittää sosiaalisen median
sirkusta ollakseen pätevä ja uskottava.
Tutkimuksesta ei ole välttämätöntä löytää
julkisuutta varten *seksikkäitä nostoja* eikä
vaikuttavuutta hakea viestintäkonsulttien
markkinoimalla *pöhinällä*. Tutkimuksen
mediajulkisuus ei ole vielä tieteen vaikut-
tavuutta. Kuten tieteessä yleensä, myös
tiedejulkisuudessa laadun tulee ratkaista.

Keskustelu tiedeviestinnästä jatkuu
myös Suomalaisen Tiedeakatemian puitteissa.
Järjestämme aiheesta paneelikeskustelun
"Rohkeus olla hiljaa" tammikuun 2019
Tieteen päivillä.